

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 400 Lei. — Șase luni 200 Lei. — Trei luni 100 Lei. — Pentru străinătate un an 800 Lei.
Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vineria

Prețul inserțiilor: un șir pe 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrierile nefranca se refuză — Articole nepublicate nu se însoțesc.

Un răspuns în chestia serbării Paștilor

de Dr. C. Chiriacov,
profesor universitar.

Dr. Gust Bedeus a publicat în „Telegraful Român” dela 27 August 1926 un articol referitor la serbarea Paștilor în 1927 și la stabilirea lcr.

Dsa este în contra hotărârii pe care a luat-o Sfântul Sinod al Sfintei noastre Biserici, ca Dumineca din 24 Aprilie să fie data serbătorii Paștilor, în anul 1927, preferând Dumineca din 17 Aprilie, acel an, în care «celelalte biserici creștine» își vor serba Paștile.

Sper că îi va face plăcere să citească și opiniunea unui ortodox, în chestiunea aceasta.

Sfântul întâiul Sinod icumenic dela Niceea, din anul 325, a hotărât ca Paștile să se prăznuiească în Dumineca întâia de după prima Lună plină următoare Echinocțiului de primăvară.

De aici rezultă că, Paștile creștinești se prăznuiesc în urma serbării Paștilor evreiești, presupunând că acestea cad la Luna plină de după Echinocțiu, potrivit rânduelii intru aceste.

În anul 1927, Luna plină de după Echinocțiu, sau întâia Lună plină a Primăverii, va fi Dumineca dimineața (orele 5 și 35 minute) 17 Aprilie, când Evreii își vor prăznuia Paștile.

Dumineca imediat următoare acesteia va fi cea dela 24 Aprilie. Aceasta va fi

adevărată Duminecă a Paștilor creștinești, stabilită în conformitate cu hotărârea dela Niceea.

Sinodul nostru a și hotărât ca în această Duminecă să se sărbătorească Paștile noastre, în anul 1927.

Dr. Bedeus putea să renunțe, prin urmare, la afirmarea ce face, că Sinodul nostru a procedat greșit, amânând Paștile la 24 Aprilie, spre a le feri de coincidența cu Paștile evreiești.

Nu Sinodul nostru a procedat greșit, ci greșit vor proceda romano-catolicii și protestanții, cari, la anul, își vor serba Paștile cu o săptămână înainte de termenul fixat la Niceea.

Sfântul Sinod a binevoit să-mi dea imputernicirea ca să-l prezint un proiect de transpunerea Pascălei în cadrele Calendarului Iulian îndreptat de noi în anul 1924, ceerece am și făcut.

Dr. Bedeus zice că, eu n'am propus un principiu, care trebuie să rămână, ci un expedient, care trebuie să cadă, de oarece coincidența cu Paștile evreiești este privită în așa fel în cât, Paștile creștinești trebuie amânate, uneori din cauza ei, iar alteori, nu.

Dsa, cu toate acestea, nu-l distruge desăvârșit, fiindcă adăuge: «dar abia se va putea aceasta».

E mai preferabil, desigur, un «expedient», care nu înlătură data Paștilor din rama făcută la Niceea, decât neorânduiala prăznuirii Paștilor înainte de termen; cum vor face, la anul, romano-catolicii și protestanții.

Dar eu nu m'am oprit la acel așa zis «expedient», după cum nu m'am oprit nici la modalitatea de a urca, fără excepție, cu câte 13 unități, datele Pascălei, spre a le avea deopotrivă cu datele respective ale calendarului de curând îndreptat, ci am trecut mai departe.

Din lucrările mele — «Pascalia» și «Așezarea Pascălei în Calendarul îndreptat», apărute în limba română și franceză — se vede foarte lămurit, că eu susțin stricta observare a hotărârii dela Niceea.

S'ar putea face în altfel, când luna intercalară sau alte meșteșuguri n'ar permite ca Paștile evreiești să se țină exact la Luna plină de după Echinocțiu?

Într'un asemenea caz, bine ar fi să lăsăm hotărârea dela Niceea la voia întâmplării și la bătaia vântului, pentru ca să ne dedăm la firea Paștilor noastre de coincidență cu cele evreiești și la amânarea lor în date nu numai nepotrivite, dar și întâmplătoare?

Repet, însă, și aici cecece am zis în lucrarea mea «Pascalia»: stă în puterea Sfântului Sinod să hotărască așa cum va crede că e mai bine pentru exacta transpunere a Pascălei în cadrele Calendarului nostru, pe care, din chiar senin, dr. Bedeus îl consideră «identice cu cel gregorian».

E de mirare că, în loc de o încheiere corespunzătoare cu cele susținute, dr. Bedeus renunță, dintr'o dată, la hotărârea Pascălei dela Niceea și nu mai vrea ca Paștile creștinești să fie prăznuite între 22 Martie și 25 Aprilie, ci recomandă, cu

FOIȘOARA

Mamei

Mângâitoare coboară spre sat, în ochi numai zâmbet de soare: Primăvara. Cu mâini de lumină desmlardă grădina, și ea se trezește înflorită în murmur dulces de tsoare ce vin din pădure.

Pe strune de aur îmi cântă în suflet tot rătăl, grădini și doruri s'aprină pătimașe în inima-mi rece: lumini în pustia capelă.

Da, doruri și visuri opuse renasc cu putere înolte, făcându-mi în zări violete din umbre de gri și lumini de nădejdi: Copilăria.

Din nou sânt copilul sglobit, desmlardat în cântec de leagăn. Și simt atât de adânc mângăierile mamei dulci și glasul blajin l-i surprind, mlădat de dragostea sfântă, plutind peste ape de răuri cuminți și câmpuri în floare.

Dar unde-i chipul ei drag, cât ochii-mi de fărâș nu-l văd?...

Lumina ca fulgul de soare, din privirile mamei iubite, coboară să-mi vindece rana, ce tainic

inima-mi roade, coboară din zări infinite și-mi mtrne rana camplădă...

— Dar unde-i sânt ochii frumoși de cleoare?

Pe razele lunei coboară în taina nopților mute, sârutul mamei din urmă.

Dar unde-i gura ei caldă, o, unde ești mamă?

Z. Sanda.

Ioane din viața bisericii

— Anul 1804 —

(Urmare)

Destituirea preoților din Vale.

Locuitorii din Vale Nistor Dragomir și Ioana lui Iacob Salomie a voit să pășească la taina căsătoriei. Fiind în rudenie de sânge în gradul al VI, protopopul Teodor Ianoi dela Mercurea le-a esoperat după obicei dispensație dela Consistoriu. Cu toate acestea preoții din comuna Vale Popa Toma și Popa Coman s'au împotrivit, și nu au voit să facă cununia.

Consistoriul a dispus, că dacă preoții din Vale nu voiesc a face cununia, să o facă preoții din comuna vecină Săliște. S'a și prezentat spre acel sfârșit în comuna Vale parohul Stefan dela Săliște, însă preoții din Vale s'au împotrivit, ba Popa Toma i-a dat în biserică un pumn. În fața acestei fâșie revoluții a preoților din Vale, consistoriul i-a oprit dela slujbă pe un timp oarecare, și a cerut intervenirea Magistratului din Sibiu. Preoții din Vale însă au intervenit cu plângere la Vicariul în contra Consistoriului cerând susținerea lor în slujbă. Vicariul rău informat — credem noi, a și scris Consistoriului (Nr. 987). În scrisoarea sa Vicariul — își arată neplăcerea sa pentru oprirea preoților din Vale dela slujbă, voește în poștește, ca acești preoți să fie lăsați în slujbă, în pace și în odihnă, mai mult, consistoriul să sisteze expedițiile în chestia aceasta până la venirea Dsale la stație, și atunci de nou să se cerceteze, și să se expedieze.

multă căldură și sânguină, *stabilitatea unei zile* pentru serbarea Paștilor, în felul ca aceea zi, sau să oscileze în cadrul numai al unei săptămâni între 3 și 9 Aprilie, sau să fie în o dată fixă, cum ar fi 7 Apr., potrivit calendarului născocit de Dsa, în care acel 7 Apr., cade totdeauna în zi de Duminică.

Fiind vorba de dărâmarea unei hotărâri a unui Sinod ecumenic, Domniei Sale îi trebuiesc argumente. Acestea lipsindu-i, s-a aruncat în noianul coniecturilor, agățându-se când de Pesachimuri, pe care le prețuiește mai mult decât Legea Veche, când de texte din Testamentul Nou, pe care le silește să încuviințeze că, una ar fi pascha evrească «egipteană», pe care ar fi serbat-o Mântuitorul, înainte de a fi supus pătimirilor și morții, și alta ar fi pascha «de primăvară» dela 15 Nissan, după care Domnul a înviat și anume Duminică 16 Nissan al anului 33, dar pe care, îndreptători solizi ai greșelii lui Dionisie Exiguul, în calcularea începutului erei creștine, îl înlocuiesc cu anul 30, care trage cu buretel: peste socoteala de mai sus.

Este de așteptat ca recomandarea făcută să nu fie luată în seamă, dat fiind respectul pe care bunii și adevărații creștini trebuie să-l aibă către marea hotărâre dela Niceea, a întregii Biserici Creștine, ca data sărbătorii Paștilor s'o fixeze cerul, iar nu omul.

Farmecul hotărârii, ca data Paștilor să fie arătată de Lună, la un semn făcut din Soare, nu trebuie atins.

Ar fi o pangărire.

Nu le face onoare. Primă la redacție, dela primăria municipiului Sibiu, rezumatul ședinței din 29 Septembrie 1926, ținută de consiliul comunal al acestui municipiu. În punctul 5 al rezumatului ce ni se trimite, se arată că *sau resolus* propunerile dlor I. Bratu, Dr. Gh. Preda și P. Petrescu de a decide, în această ședință, asupra cedării terenului cerut în scop de a se clădi un local potrivit pentru liceul nostru de fete «Domnița Ileana», pe șoseaua Carmen Sylva, în locul de pătinaș lângă Urania. Consilierii sași au crezut că este bine a deside din nou răbdarea românilor, chiar și în chestiuni școlare. Cum să se ridice, rogu-vă, tocmai în «metro polu» sașilor, la un loc de frunte, un așezământ cultural românesc?

Dar, un astfel de consiliu în care stăpânește tot vechea mentalitate din vremea împărilor, este vremea să fie pus la locul său.

Consistoriul la adresa Vicarului în hotărârea că el a făcut legal, ceace a găsit cu cale în treaba aceasta, a făcut la locurile convenite și cerutele expediții, și așa pofirea aceasta din pricină a Domnului Vicar să se pună la alte, cu atât mai vârtos, cu cât vicarul pune în vedere, că va veni la stație cât mai curând. Consistoriul a înaintat cu o reprezentare cauza la guvern, care nu întârzie a lua măsurile de lipsă față cu parohii din Vale. Preoții din Vale se înlătură. Magistratul din Sibiu, i se exprimă neplăcerea guvernului, că nu a dat la timpul său Consistoriului asistență cerută față cu asemenea răsvrățiri, și să dă ordin ca pre acei preoți să-i supună la purtarea greutăților de obște.

Aceste aspre măsuri ale guvernului față cu preoții răsvrățiți din Vale a trebuit să le eșecute Vicarul Consistoriului, care a luat în nume de rău măsurile de disciplinare ale Consistoriului față de preoții din Vale, și care a prezidat în ședința consistoriului dela 23 Noemvrie 1804, în care s'a hotărât asupra Decretului de destituire a guvernului.

(Va urma)

Scrisori pastorale

XIII.

«Paharul binecuvântării care binecuvântăm au nu este împărțirea sângelui lui Hristos? Pâinea care frângem au nu este împărțirea trupului lui Hristos?» (I. Cor. X, 16).

Iubit frate,

De multe ori mi-ai mărturisit că încerci o adăncă emoție oridecâteori; liturgisind, citești în taină rugăciunea: «*Nimeni din cei legați cu poftile și cu dărmările trupei nu este vrednic să vie, sau să se apropie sau să-ți slujească Ție, Împărate al slavii; că a sluji Ție este lucru mare și înfricoșat înseși puterilor cerești!*...»

Într-adevăr această rugăciune pe care o rostim noi preoții și prin care ne pregătim întru smerenie pentru ieșirea cea mare cu sfintele daruri și pe m'ne mă umple de adăncă înfiorare.

«*Cir, pre Heraviml, cu taină închipuim și făcătoare de viață Treimi întru sfântă cântare aducem; toată grija cea lumească așum să o lepădăm!*...»

Câtă sfințenie, câtă evlavie și cât mister trăiește în sfânta liturgie!... Rugăciunile și cântările sfinte te înalță din lumea pământeană către lumina neapropiată a Dumnezeirii, purificându-te și spiritualizându-te.

Trupul pare a se topi. În firea lui s'borul tău spre Dumnezeu nu mai întâmpină nicio piedecă și nicio sminteală. Ești ușor și slobod și senin ca îngerii din ceruri. Te răpește taina, te transfigurează, te desleagă din materie și din densitățile ei comune, te izbăvește din mediocritatea gândurilor lumesti, te supraumanizează.

Într-adevăr! Iată ce spune Fr. Heiler — pasionatul interpret al spiritualității liturgice: «Cultul creștin este un neistovit izvor de viață și de putere.

Sfânta Euharistie care constituie centrul liturgiei ortodoxe «este o moarte mistică lăuntrică împreună cu Hristos după cum moarte reală pentru Hristos este o jertfă euharistică. Un nor de mister învăluie întregul cult. Toate actele liturgice sunt cufundate în nepătrunsă minune a Dumnezeirii; ele sunt transparente colorate ale maiestății și atotputerniciei divine.

Acte vechi

— Comunicate de Pr. IULIU MOLDOVANU din Laslaul român, prot. Târnava —

(Sfârșit)

Iară alții toți care alte praznice la unele locuri obicinuiți era a ținea sânt blagosloviți și să desleagă întrânsele a lucra și a nu le prăznu, pentru aceia și dator va fi preotul fiește care în ziua Duminicii după săvârșirea sfintei liturgii, sfântul acela sau praznicul dintru mai sus pomenite care sau întâmplat întru săptămâna curgătoare, creștinilor a spune și a le vesti, la care zi a săptămânii acela va cădea, în ziua cutare, acestea trebuie umbărea la biserică cu rugăciune cu evlavie și cu ascultare și cu povățuirea sfintei scripturi, poruncilor lui Dumnezeu iară nu cu jocuri necuvioase cu beție nefsătură și cu însăturarea păntecelui, dintru care urmează sfada, galceava și de multeori și băta și nenoroc, ucidere și moarte aproapelui său, pentru care lucruri necuvioase și beții, lui Dumnezeu foarte protivnice, nu numai dreapta judecată a tisturilor și dregătorilor lumii aceștia, ci și răspătirea, ce unul ca acela pe sine capătă, și mânia și urgia lui Dumnezeu peste sine, peste hotărârele sale pornesc și le trage.

Prin binecuvântarea euharistică pe sfântul Prestol nu se mai află pâine profană și vin profan ci trupul și sângele dumnezeescului logos; din nou se săvârșeste misterul întrupării adică, al descinderii divinității în spațiu și timp.

«Cultul creștin este o parte din bucuria vecinicii». (Fr. Heiler — Katholischer und evangelischer Gottesdienst).

Iară un alt entuziast al liturgiei spune: Biserica noastră sfântă, prin cultul ei propagă și adâncește în lume viața harică «harul este viață reală».

Liturgia nu este o pură cugetare și o pură simțire; ea este în primul rând prefacere, creștere, rodire, realitate. Ea este o atingere a plenitudinii, o fecunditate. Întreaga fire se trezește prin ea cucerită, superiorizată și transfigurată de har, după chipul lui Hristos; prin iubirea care înflăcărează totul a Sf. Duh; către măreția care trage totul spre sine a Tatălui.

Liturgia este o creație de mântuire, de rugăciune, ea este o biserică rugătoare.

Biserica este împărăția lui Dumnezeu în umanitate.

Ea este latura suprapersonală, obiectivă a Împărăției lui Dumnezeu, deși în chip natural ea este alcătuită din personalități.

Personalitatea creștină este Împărăția lui Dumnezeu în suflet. Împărăția lui Dumnezeu este deci biserică și personalitate, amândouă în același timp și, în chip esențial.

Eu sunt o personalitate creștină în măsura în care sunt membru al bisericii și în măsura în care biserica trăiește în mine.

Biserica este drumul spre personalitate.

Cele 3 manifestări ale Absolutului în biserică sunt: dogma, ordinea morală, și liturgia.

Biserica stă permanent împotriva actualității dar pentru vecinicie, împotriva lumii înconjurătoare și a politicii, dar pentru acele forme ale umanității cari stau deschise vecinicii: pentru personalitate și pentru sfințenie.

Sentire cum Ecclesia! Iată drumul dela unilateralitate la integralitate, dela robie la libertate, dela individualitate la personalitate.

Omul e liber numai în măsura în care e creștin. Dar creștin este numai atunci

Acestea dar praznice prăznuind cum să cuvine nici o îndoaială nu pot avea că legii cei creștinești îndestulare nu fac, poruncilor bisericii cei sfinte nu urmează care ca o purtătoare de grije malca tuturor spre odihnă trupului lor cum și spre povățuirea duhovnicească, așa și spre bucuria sufletului cu aducerea aminte a lucrurilor minunatului Dumnezeu și vieții sfinților cărora prăznuindusă acestea pomenite sus zise zile cu toată puțința a fi următor, au bine aflat a fi destule și folosul al putea aduce cu înțeleaptă socotință au socotit ci numai prin îndreptarea precucericii tale și a preoților privilegială caută să să împlinescă, și la vig să să aducă, cum prin cuvântul povățuitor așa și prin pilda pilda bună că însuși precucericia la la toate celelalte trebile voastre să lucrați și a mai lucra fără de îndoaială să îndemnați și blagoslovenia acestora sântului sinod nebagători de samă să vor socoti unii ca aceia, ci și mili cei împărătești preasfântului Împăratului nostru, carele bine au voit și prin tisturii săi politicești pre aciasta rânduală, cum să vor purta preoții bună pază și privilegială a o avea va fi nevreadnic, și pentru aceia să va socoti urjisi, și ca să statornicească așezarea aciala mai bine și ca să nu fie creștinii însărcinați cu prăznuirea praz-

când el nu trăiește numai în sfera îngustă a vieții lui particulare, ci din plenitudinea și totalitatea bisericii, adică atunci când el însuși a devenit «biserica».

Biserica este «adevărul în iubire» cum spune Sf. Ap. Pavel. (R. Guardini Vom Sinn der Kirche).

Aceste sugestii desprinse din cele două lucrări contemporane mai sus amintite ale lui Heiler și Guardini, am crezut, că îți pot trezi și ție, reflexiuni mai adânci în legătură cu chemarea ta de liturgisitor și de săvârșitor al Sfințelor Taine. —

Trebuie să euharistizăm profund viața noastră personală și a credincioșilor noștri. Viața noastră harismatică pare a trece printr-o criză cumplită.

Conștiința noastră pare a și fi pierdută în zilele din urmă sensibilitatea ei sacramentală.

Stăpâni ai unei infinite bogății spirituale pe care am putea-o fructifica cu atâtă câștig pentru mântuirea sufletului omenesc, noi am păstrat din nenorocire, numai formele, pe care le împlinim corect, riguros literal, dar fără să avem tot atât de vie conștiința puterilor spirituale, care trăesc în ele.

De aci sterilitatea spirituală a vieții păstorilor noștri și nulitatea mai tuturor inițiativelor noastre pastorale.

Conștiința mistică, conștiința harică este aproape absentă din viața majorității păstorilor noștri și a credincioșilor lor.

Preotul și enoriașii lui sunt victima secularizării în cel mai tragic înțeles al cuvântului.

Azistăm azi la o vădită decadență și la o succesivă degenerare a vieții noastre sacramentale dar în același timp și la o exagerată afecțiune ritualistă. — Ritul fără spirit însă e primitivism, magie, ipocrizie, materialism și sterilitate.

Păcat de frumusețea lui, păcat de clasicismul lui, păcat de destinația lui spirituală educativă. Fără miezul puterii spirituale care l-a creat și l-a însuflețit dintru început, zadarnică îi este supraviețuirea.

Iubit frate, trezește în tine și n'enoriașii tăi **conștiința euharistică**. **Euharistizează-ți** viața ta personală.

«Păharul binecuvântării care binecuvântăm au nu este împărțirea sângelui

nicelor altor, lipsă iaste ca bisericile ceale care, să vor de iznoavă face sau mai făcute a le sfinți, așa dară fără de știrea noastră nice una să nu să înceapă, căria vam arătat ce hram să aibă și pe care sfânt noi vom socoti li vom rândui patronul și spre acela cu vremea și biserica vom sfinți, care rânduește precum preoților și voi preacucernice să cade a vesti și la protocolul fiește căruia parohie, **den cuvânt în cuvânt** a a face să scrie așa, și mare privilegiu a purta ca ei după cum sau însemnat mai sus, în dumineca aceia după care urmează oareș care unul dintre praznice însemnate, după săvârșirea sfintei slujbe z'oa praznicului aceluși numit sfânt sau a praznicului să înștiințeze și a praznii să vestească, pre alții iarăș care nu sânt aicea însemnați cu tăcere săi treacă.

Pe lângă care mila puternicului Dumnezeu și molitva cu blagoslovenia arhierască să rămâie cu voi.

Sau dat în Săbii, 9 Dechemvrie 1786.

A precucernicii tale

de tot binele voitor
Gedeon Nichitiți m. p.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

lui Hristos? **Pâinea care frângem au nu este împărțirea trupului lui Hristos?**» (I Cor. X, 16) «Dumnezeu s'a făcut om, pentru că noi oamenii să ne îndumnezeim» spune Sf. Atanasie cel mare.

Biserica noastră cu dogmele, cu sf. tradiție, și cu disciplina ei clasică, cu liturgiile, cu ierurgiile ei, cu riturile, cu rugăciunile, cu cântările, și cu Tainele ei cele sfinte, este singurul așezământ în care se poate spiritualiza ființa omenescă. —

În ea se sfințește natura. Prin ea se poate supranaturaliza viața chiar în manifestările ei obicnuite, zilnice.

«Ritul este obiectivarea rugăciunii obștei și simbolul unei realități suprasensibile.

«Sf. Taine sunt pătrunderea Duhului lui Dumnezeu în creatură și iluminarea ei, sfințirea umanității prin puterea Duhului celui sfânt: nu anihilarea umanului din noi ci inobilarea, purificarea, prefacerea, regenerarea omului ca el să devină fiu al lui Dumnezeu; trecerea creaturii în sfera prea înaltă a divinității, pregătirea dar și improprierea Împărăției lui Dumnezeu care e prezentă și care va să vie. —

«Rugăciunea este principiul vital al spiritului». (N. v. Arseniev — *Die Kirche des Morgenlandes*).

Ferește-te de rutină, de petrificare, de automatism în slujbele tale sfinte. Concentrează-ți toată puterea, tot entuziasmul și toată conștiința ta spirituală în rugăciunile și actele tale de cult. Ești față în față cu Dumnezeu! El te vrea întreg, pentru El, pentru Împărăția Lui!

Ce material bogat de meditat, în ceasurile noastre de tăcere lăuntrică, aflăm în rugăciunile și imnele cântărilor noastre sfinte! Să căutăm a le pătrunde înțelesul și a le trăi misterul și atunci vom ști să le dăm expresie prin interpretarea dinamică a actului liturgic.

Fă din Sf. Euharistie idealul vieții tale de preot și obiectivul central al activității tale catehetice. Euharistizează-ți viața ta personală, euharistizează viața păstorilor tăi și mai ales euharistizează viața tineretului pe care trebuie să-l smulgi eroic din valul imens și sălbatec al perversităților contemporane.

Să fie de-apururi o realitate experimentată de tine însuși clasică rugăciune sacerdotală: iubite-voi, Doamne vărutea mea! Domnul este întărirea mea și scăparea mea!».

Frate iubitor,
Teofil.

P. S. Meditează cap. XIV, XV, XVI, și XVII din Sf. Evangheliu după Ioan. —

Librării noștri viitori...

Determinat, de bună seamă, de ignoranța atător librari cari confundă negoțul de cărți cu cel de masline sau de stambă, dl. ministru Trancu-lăși a anunțat înființarea unei școli menite să ne furnizeze librării adevărate — «apostoli ai culturii».

O idee dintre cele mai fericite. E insuficient chiar acest calificativ: ideea e deosebit de excelentă. Și iați pentruce.

Dacă o cultură de cel puțin patru clase secundare onorează pe orice negustor de frunte, pentru librar această cultură este indispensabilă. Căci librarul nu trebuie să fie un simplu vânzător de hârtie tipărită. El are un rost cultural, rostul unui «apostol al culturii». Și va fi, dacă va ști să-și aleagă marfa ce-o vinde în prăvălia sa. În schimb, dacă-și va căpătuși librăria cu puzderia «Tribombelor» de tot felul și va lăma tineretului nostru seria de frivolități literare zămislite de V. Marguerite și tovarășii săi de profesie — atunci va fi un element de intoxicație morală și de desagregare socială.

Comunicatul care vestește salutară inițiativă a dlui ministru Trancu-lăși, zice că durata studi-

lui în noua școală va fi de trei ani. Se vor propune și limbi străine: franceza, germana, italiana. Tot lucruri frumoase. Propoziția din urmă însă «varșă șustarul». Căci viitorilor ucenici ai școlii dlui ministru Trancu-lăși nu li se cere decât o pregătire prealabilă de **patru clase primare**.

Cu alte cuvinte: după cultura generală câștigată în cele patru clase primare — o «specializare» de trei ani în arta — cum am zice — a «apostolatului cultural»...

Câtă franceză, germană și italiană e în stare să învețe în trei ani un discipol cu o asemenea pregătire școlărească, își poate închipui oricine — chiar fără să fi fost membru într-o comisie de examinare a candidaților la bacalaureat. Cât de orientat în literatura românească și cea străină poate fi același discipol după trei ani de «specializare» — **lucă** nu e mare treabă să găsim.

Planul — oricât de frumos ar fi — realizat în condițiile amintite, dă rezultate ridicole, pentru că patru clase primare plus trei ani de școală literarăască nu este egal cu posibilități de apostolat cultural.

Concluzia: să imităm instituțiile culturale din apusul civilizat, — dar fără a le denatura. **Neculce.**

INFORMAȚIUNI

Burse. Pentru distribuirea unuia sau alor două burse din fundația medicului **Dr. Iuliu Mera** din Șiria, s'a publicat concurs cu termen de 30 zile socotite de la apariție a concursului în organul eparhial din Arad, **Biserica și Școala**. Se admit la concurs tineri români ortodocși, studenți în teologie, drept, medicină, filosofie sau tehnică. Preferenți sânt reflectanții înrușiți cu fondatorul, apoi cei din eparhia Aradului, în sfârșit cei din mitropolia ort. rom. a Ardealului. În lipsa acestor recurenți, se admit și studenții din cl. V—VIII secundară, sau din academii comerciale, școli militare, școli normale. Cererile se trimit Conștiului eparhial în Arad.

Uniforma școlară, decretată obligatorie pentru elevii școlilor secundare, a produs o mare lovitură părinților cu mijloace materiale modeste. Se anunță acum că, s'a revenit asupra hotărârii. Directorii școlilor secundare din capitală și alte orașe au admis ca elevii cari au uniforme vechi să vină cu ele, ear atunci când își vor face altele nouă, să le facă după modelul cerut de minister. — Ar fi și mai bine, dacă hotărârea aceasta ar fi întregită cu **admiterea portului țărănesc în școală**. (E ciudat că trebuie să o spunem aceasta tocmai autorităților școlare românești).

Logodnă. Dl. Dr. Gheorghe Stoica, redactor la ziarul «Patria», s'a logodit cu dsoara Mărioara Negrilă din Sibiu.

Prețul pâinii s'a micșorat în capitală cu un leu la kgr. Astfel pâinea neagră se vinde începând din 10 Octomvrie, cu 9 lei kgr., pâinea albă cu 11 lei kgr. — Ear iscusia primărie a **Sibului**, în vremea când alte orașe scad prețul pâinii, a binevoit să-l urce...

Universitatea din Seghedin, a cărei peatră fundamentală s'a pus în săptămâna trecută, a fost botezată: «**Universitatea din Cluj**». Cu altă vorbă, ungurii de peste Tisa vor face la viitoarea «universitate» mai multă politică, și mai puțină știință, — tot vechiul păcat al «patrioților».

Publicațiune. În sensul ordinului ministerului sănătății și ocrotirilor sociale și conform legii toate instituțiile, societățile și comitetele de asistență, socială, sânt obligate să înainteze Direcției asistenței sociale a numitului minister actele necesare pentru funcționarea lor. Și anume: 1. Actul de constituirea instituției, societății sau comitetului; 2. Statutul sau regulamentul în baza căruia funcționează; 3. Darea de seamă, bilanțul și situația financiară pe 1925; 4. O listă cu numele și ocupațiunea membrilor din comitet; 5. Un memoriu prin care să se arate activitatea instituției, societății sau comitetului dela înființare și până la 1 Ianuarie 1926. Acest memoriu va cuprinde: Numărul persoanelor ajutate, precum și valoarea ajutorului acordat și felul ajutorului; Veniturile și cheltuielile avute. — Pentru instituțiile, societățile sau comitetele care vor fi fost înființate înainte de 1 Ianuarie 1921, memoriul va cuprinde date sumare asupra activității avute până la acea dată, rămânând ca numai dela 1 Ianuar 1921 să cuprindă, an cu an, toate datele cerute sub punctul 5.

Nr. 8501.

(101) 2-3

CONCURS

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu publică concurs pentru conferirea a două burse de câte 12.000 lei pentru tineri născuți pe teritoriul Arhiepiscopiei, absolvenți de liceu și examen de bacalaureat, cari își vor face studiile la Facultatea teologică dela Universitatea din Cernăuți.

Ceice reflectează la una din aceste burse, își vor înainta cererile provăzute cu Extras de botez, Testimoniu de bacalaureat și alte documente recomandate Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu, până la 20 Octombrie a. c.

Sibiu, din ședința bisericească ținută la 5 Octombrie 1926.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu

Nr. 6861 plen.

(102) 1-3

Concurs

În urma dispensării de către Pr. Ven. Consistor a protopopului Ioachim Muntean din cauză de adânci bătrânețe dela conducerea tractului protopopesc al Agnita, pe baza hotărârii Pr. Ven. Consistor arh. din 16 Sept. 1925 Nr. 6457 și în baza ordinului aceluiași din 17 Iunie 1926 Nr. 2285, în legătură cu § 63 și § 23 pct. 5 din Statutul organic și în legătură cu regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter, se publică în organul de publicitate Telegr. Român concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare pentru întregirea postului de protopresbiter al tractului Agnita în următoarele condițiuni și cu următoarele retribuiți:

Viitorul protopresbiter va fi și parohul parohiei centrale Agnita.

Retribuțiile împreună cu postul de protopop și paroh sânt:

1. Venitele dela stat ca protopop, și ca paroh, conform fashiului din coala B.
2. Jumătate din sesiunea parohială de 11 jug. 175 st. și jumătate din alte 9 jug. cu care se va împodori biserica ca sesiune parohială fiind și acum acele 9 jug. în folosință.
3. Jumătate din ferdelele de cucuruz ce le dau familiile aparținătoare parohiei circa 80; și jumătate din plata în bani 15 Lei de familie ce sânt datorți neoristicii să o facă.
4. Lemne de foc dela comuna politică 30 m. cubici.
5. Din toate celelalte venituri parohiale jumătate.

Din toate venitele enumerate aici, cealaltă jumătate compete capelanului protopopesc. Din ferdelele de cucuruz 6 le cedeză cantorului.

Pentru serviciile ca cetiri și sfințirea apelor se fac particularilor, plata o va lua singur cel ce le face.

6. Locuință în casele tractului constituitoare din 4 odăi, culină, pivnițe, supraedificate și grădini.

Concurenții au să documenteze calificarea prescripă prin concluzul Congresului Nr. 111 din 1888.

Cererile de concurs, cu documentele necesare, sânt a se înainta la Consiliul arhiepiscopesc în termenul deschis pentru concurs, alăturându-se și o tabelă de calificare după rubricile indicate în regulamentul congresual provocat § 12.

Agnita, din ședința comitetului protopresbiter ținută la 30 Iulie 1926.

Ioan Alexandru,
adm. protop.

Ioan Savu,
notar.

La Bibliotecă Arhiepiscopială din Sibiu se află de vânzare

Fr. W. Foerster:

Hristos și viața omenească
în românește de Nicolae Colan

Partea I

Preț: Lei 65—, plus spese postale Lei 12—

Partea II

Preț: Lei 65—, plus spese de poștă Lei 12—

Nr. 735/926

(103) 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II Breaza, din protopopiatul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat și casa parohială cu curte și grădini.

Concurenții și vor înainta cererea conform normelor în vigoare în termen subsemnatului oficiu, având a se prezenta în parohie spre a fi cunoscuți de credincioși.

Făgăraș, la 6 Oct. 1926.

Oficiul protopopesc Făgăraș în înțelegere cu comitetul parohial din Breaza.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr. 363/1926 pros.

(100) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Cornăești, protopresbiteratul Sibiu, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi apariție a concursului în «Telegraful Român».

Venitele împreună cu acest post sânt cele datorite în coala B. pentru întregirea dela stat. Dela parohie:

8 (opt) jugăre 250 pământ arător, 4 (patru) jugăre 1083 fanaș.

Casa parohială cu supraedificate necesare. Grădini de zarzavat în mărime de 400 și folosirea cimiterului de lângă biserică.

Siola obicinuită în parohie.

De fiecare familie una mieriță (10 litri) cu cucuruz sfărmat, circa 160 familii.

Câte una zi de cază de fiecare familie.

Reflecții îndreptate la acest post sânt poziți să-și trimită petițiile provăzute cu documentele necesare în termen subsemnatului și să se prezinte și în parohie spre a fi cunoscuți de credincioși.

Sibiu, la 27 Septembrie 1926.

Of. prot. în înțelegere cu consiliul parohial din Cornăești.

Emilian Cloran
protopop.

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhiepiscopale a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII

de
Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al Academiei Române.

Vol. I.

Cu 150 documente anexate.

Prețul 50 Lei.

La Bibliotecă Arhiepiscopială din Sibiu se află de vânzare:

Legea și statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe române

Preț: Lei 15—, plus spese de poștă Lei 5—

La Bibliotecă Arhiepiscopială din Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

◆ legate și broșate ◆

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

— prețuri moderate —

Biblioteca Universală

una dintre cele mai de seamă Biblioteci

apărute până acum la noi

Nr. 1 apărut 125 ◆ Prețul unui Nr. 2 Lei.

La Bibliotecă Arhiepiscopială, Sibiu, se află de vânzare cartea:

Cei ce nu trebuie uitați:

SIMEON BALINT,

Din istoria vieții sale, Fapte și lupte din Munții apuseni ai Ardealului, de E. RODOȘ.

— Cuprinde pe 96 pagini: Clipe din viața erouului dela 1848 și a locuitorilor din munți. Răsboirea cu ungurii, în numeroase localități. Hatvani. Kemény. Cum a fost omorât Dragoș în Abrud. Interesantă corespondență. Cât au pierdut românii ardeleni în revoluție. Câteva cântece de pe acele vremuri. — Preț: 40 Lei. Cu poșta 8 Lei mai mult.

A apărut

în «Biblioteca Bunului Păstor» Nr. 15

Un păstor model

scrierea admirabilă a scriitorului cunoscut cetitorilor noștri Gr. Petrov, tradusă de P. S. Sm. Episcopul Nicodem. E o lectură ca și care alta mai frumoasă și mai instructivă nu putem recomanda preoților noștri. A ieșit în zilele acestea din Tipografia arhiepiscopială din Sibiu și se poate comanda de la Bibliotecă arhiepiscopială cu preț de Lei 70. Ar trebui să nu lipsească din casa nici unui preot.

În Bibliotecă Arhiepiscopială
se află de vânzare

Din viețile sfinților

de

Mihail Sadoveanu și D. D. Patrașcanu

I. Spre Emaus

Prețul Lei 35, plus spese postale: Lei 15.

II. Sfințele Amintiri

Prețul Lei 80, plus spese postale: Lei 20.

La Bibliotecă Arhiepiscopială, Sibiu, se află de vânzare: cartea cunoscutei scriitoare Constanța Hodoș:

Teatru de copii,

cinci piese într'un act, foarte potrivite pentru a fi jucate la școale și la alte institute de creștere. Preț: 18 lei, plus porto 5 lei.

Departe de lume,

de aceeași scriitoare, conține cele mai frumoase povestiri. Preț 40 lei, și 5 lei porto.

La Bibliotecă Arhiepiscopială din Sibiu, se află de vânzare

Noul Testament
(cu litere cirile)

de Andrei Bălan de Șaguna

Preț: crud Lei 10—, broșat Lei 20—, plus porto postal Lei 10—.

Reclama este

sufletul comerțului